

Цитувати так:

Лукіна Т.О. Управління якістю освіти // *Енциклопедія освіти* / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень; заст. гол. ред. В. І. Луговий, О. М. Топузов; відп. наук. секр. С. О. Сисоєва; редкол.: О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П. Ю. Саух, Л. Д. Березівська, І. Д. Бех, В. Ю. Биков, М. С. Гальченко, В. В. Засенко, С. А. Калашнікова, М. О. Кириченко, Л. Б. Лук'янова, В. Г. Панок, В. О. Радкевич, О. Я. Савченко, М. М. Слюсаревський, О. В. Сухомлинська]: 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. – С.1042-1043.

Т.О. Лукіна

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ (англ. – *education quality management*) – специфічний вид суспільної діяльності, що спрямована на підтримку та поліпшення якості й результативності функціонування галузі освіти в цілому та загальноосвітнього, культурного і професійного рівня підготовки молоді. Управління якістю освіти полягає у здійсненні діяльності з переведення системи освіти з наявного стану в ін., що характеризується заданими (бажаними) показниками розвитку.

У світі набула поширення практика залучення громадськості до управління якістю освіти при формуванні суспільних вимог до якості освіти, визначенні перспективних напрямів державної освітньої політики розвинених країн, здійсненні контролю (нагляду й оцінки) за досягнутими результатами функціонування освітньої галузі та ін. Об'єктом управління якістю освіти виступає система освіти в аспекті її якісних складових, а управлінський вплив спрямовується на різноманітні складові цієї системи: матеріально-технічні, науково-методичні, фінансові, а також і людські ресурси. Управління якістю освіти визначено як один з пріоритетних напрямів держ. освітньої політики України, спрямоване на забезпечення реалізації конституційного права громадян на рівний доступ до якісної освіти. Воно є обов'язковою компонентою системи управління освітою в Україні, напрямком управлінської діяльності в сфері освіти. Складовими управління якістю освіти як діяльності

є забезпечення, планування, контролювання і поліпшення якості освіти. Управління якістю освіти як діяльність держави спрямована на забезпечення: 1) якості всіх параметрів освітнього процесу і освітньої підготовки випускника навч. закладу як кінцевого результату діяльності системи освіти, задовольнивши його освітні потреби; 2) ефективного використання капіталовкладень і ресурсів та результативне функціонування системи освіти як соціальної системи.

Управління якістю освіти здійснюється через відповідний механізм публічного управління якістю освіти, складовими якого є ліцензування, інституційний аудит, атестація та акредитація (громадська, інституційна), стандартизація, сертифікація, визначення соціальної, пед., економічної та політичної ефективності функціонування систем освіти та управління нею на різних ієрархічних рівнях тощо. Суб'єктами управління якістю освіти в Україні виступають органи управління та контролю у сфері освіти, зокрема центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти (Державна служба якості освіти України) з її територіальними підрозділами, постійно діючий колегіальний орган у сфері забезпечення якості вищої освіти (Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти) та ін.

Лит.: 1. Вікторов В.Г. Управління якістю освіти: (соціально-філософський аналіз): монографія. Дніпропетровськ: Пороги, 2005. 286 с. 2. Лукіна Т.О. Державне управління якістю загальної середньої освіти в Україні: монографія. Київ: НАДУ, 2004. 292 с. 3. Лукіна Т. О. Управління якістю освіти // Енциклопедія державного управління: у 8 т. / наук.- ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (гол.) та ін. Т. 4: Київ: НАДУ, 2011. С. 620–622. 4. Управління якістю освіти // Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремінь. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 945 – 946. 5. Про освіту: закон України № 2145–VIII від 05 вересня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення (22.08.2019)). 6. Система управління якістю медичної освіти в Україні: монографія / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, Ю.В. Вороненко та ін.

Енциклопедія освіти / НАПН України : 2-ге вид, допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, 2021.

Дніпропетровськ: «АРТ-ПРЕС», 2003. 212 с. 7. Системи управління якістю: основні положення та словник термінів (ISO 9000: 2005, IDT). ДСТУ ISO 9000:2007. Національний стандарт України. Київ: Держспоживстандарт України, 2008. URL: http://dbn.at.ua/_ld/11/1128_432_iso9000-1-.pdf (дата звернення (27.08.2019)). 8. Jacqueline S. Goldberg, Brayan R. Cole. Quality Management in Education: Building Excellence and Equity in Student Performance. QMJ VOL. 2002, ASQ. 9, NO. 4. P. 8–22. URL: <http://nassar2000.tripod.com/services2007/3.pdf> (дата звернення (27.08.2019)).